

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС
ВДОВИЦАТА ЧИН
ПИРАТКА

Превод от испански: Роза Хубеш, 2004

chitanka.info

С думата *корсарки* рискуваме да събудим един смътно неприятен спомен: за една вече позабравена сарсуела^[1], в която момичета, на вид явни слугини, се правят на пиратки, танцуващи сред море от картон. И все пак корсарки е имало — жени, умели мореплавателки, които са командвали екипажи от истински зверове и са преследвали и ограбвали големи кораби. Една от тях била Мери Рид, която казала веднъж, че пиратството не е за всекиго и че за да го упражнява човек с достойнство, трябва да е безстрашен мъж, подобен на нея. В началото на кариерата ѝ, когато още не била капитанка, един от любовниците ѝ бил оскърбен от корабния кавгаджия. Мери го извикала на дуел и се била с него според старинния обичай на Карибските острови с оръжие в двете ръце: в лявата ръка държала големия и изменчив пистолет, а в дясната — вярната сабя. Пистолетът засякъл, но сабята не ѝ изменила... Към 1720 година опасната кариера на Мери Рид била прекъсната от една испанска бесилка в Сантяго де ла Вега (Ямайка).

Друга пиратка, която се подвизавала в тези морета, била Ан Бони, блестяща ирландка, с висока гръд и огненочервена коса, която неведнъж рискувала живота си при абордаж. Тя била другарка по оръжие на Мери Рид, а накрая — и по бесило. Любовникът ѝ, капитан Джон Ракам, също намазал въжето по време на това представление. Ан, изпълнена с презрение, повторила язвително почти дословно думите, които Айша казала на Боабдил: „Ако се беше сражавал като мъж, сега нямаше да те бесят като куче“.

В азиатски води, от Жълто море до реките по границата на Анам е действала друга пиратка, по-преуспяваща и по-дълголетна. Говоря за смелата и опитна в боя вдовица на Чин.

ГОДИНИТЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Към 1797 година собствениците на многобройните пиратски ескадри, плаващи по това море, основаха тръст и назначиха за адмирал някой си Чин, справедлив и верен мъж. Той беше толкова жесток и усърден в грабежите по крайбрежието, че обзетите от страх жители молеха с дарове и сълзи императора за помощ. Жалните им молби не бяха подминати: заповядаха им да запалят селата си, да забравят риболова, да се изселят навътре в сушата и да изучат една непозната наука, наречена земеделие. Така и направиха, а измамените нашественици намериха само голи брегове. Това ги тласна да се

отдадат на нови престъпления — нападаха кораби, грабеж, още повреден от предишния, тъй като пречи на търговията. Правителството на империята не се поколеба и заповяда на бившите рибари да изоставят плуговете и впряговете и да се заемат отново с греблата и мрежите. Но те се разбунтуваха, защото добре помнеха страшното минало. Тогава властите взеха друго решение — да назначат адмирал Чин за началник на императорските конюшни. Чин се поддаде на изкушението. Притежателите на кораби узнаха навреме за това и добродетелният им гняв се изля в едно блюдо отровни гъсеници, сварени с ориз. Деликатесът се оказа смъртоносен: бившият адмирал и новоизпечен началник на императорските конюшни предаде душата си на морските божества. Вдовицата, потресена от двойното предателство, събра пиратите, разкри им заплетения случай и ги призова да отхвърлят както лицемерното милосърдие на императора, така и неблагодарните услуги на собствениците на кораби — пристрастени отровители. Тя им предложи да се заемат с абордаж за своя сметка и да си изберат нов адмирал. Избраха нея. Беше суха жена със сънени очи и с усмивка, разкриваща разядени зъби. Черната ѝ коса, намазана с масло, беше по-блестяща от очите ѝ.

Под хладнокръвните ѝ заповеди корабите се спуснаха в открито море срещу опасността.

КОМАНДВАНЕТО

Тринайсет години продължиха методично провежданите ѝ приключения. Армията се състоеше от шест ескадри, подвизаващи се под знамена с различен цвят: червено, жълто, зелено, черно, лилаво и змийско сиво, което се развяваше на капитанския кораб. Командирите се наричаха Птица и Камък, Отмъщението на Водите в Утринта, Съкровището на Екипажа, Вълна с Много Риби и Високо Слънце. Правилникът, написан лично от вдовицата Чин, гласи:

„Всички стоки, прехвърлени от борда на вражески кораби, ще се пренасят в един склад, където ще бъдат описвани. По-късно ще бъде предадена на всеки пират една пета част от придобитото. Останалото ще се пази в склада. Нарушението на тази заповед се наказва със смърт“.

„Пират, напуснал мястото си без специално разрешение, ще се наказва с пробиване на ушите, извършено публично. При повторно нарушение от този род наказанието е смърт“.

„Забранено е на палубата да се извършва сношение с жените, отвлечени от селата; допуска се в трюма, и то само с разрешението на надзирателя. Нарушението на тази заповед се наказва със смърт“.

Според сведенията на някои пленници дажбата на тези пирати се състояла главно от сухар, угоени мишки и варен ориз, а в дни на битки те слагали барут в алкохола си. Карти и подправени зарове, чашка алкохол и играта „фантан“, измамната лула опиум — и жените утешавали скуката им. Предпочитали да се бият с две саби едновременно. Преди абордаж натривали скулите и тялото си с настойка от чесън; смятали, че това е сигурен талисман срещу смъртоносните огнестрелни оръжия.

Членовете на екипажа пътували с жените си, а капитанът — със своя харем от пет-шест жени, които се подновявали при всяка победа.

ГОВОРИ ДЗЯЦИН, МЛАДИЯТ ИМПЕРАТОР

Към средата на 1809 година бе издаден указ на императора, от който ще цитирам първата и последната част. Мнозина не харесаха стила му.

„Жалки и порочни мъже, жени, които тъпчат насъщния хляб, мъже, които пренебрегват бирниците и воплите на сираците, на чиито долни дрехи са изобразени феникс и дракон, мъже, които отричат истината на печатното слово, мъже, които проливат сълзи, когато гледат на север, нарушават спокойствието на моретата. С повредени и неустойчиви кораби те ден и нощ се противопоставят на бурите. Мислите им не са добронамерени — те не са и никога не са били истински приятели на мореплавателя. Далеч от мисълта да му

помагат, те го нападат със свиреп устрем, като го разоряват, нанасят му рани, убиват го. Така нарушават естествените закони на вселената, затова реките преливат, крайбрежията се наводняват, децата се обръщат срещу родителите си и сушата и дъждовете промениха началата си...“

„... Затова, адмирале Куо Лан, заповядам ти да накажеш виновните. Не забравяй, че милосърдието е императорски атрибут и че би било самонадеяно да се опитваш изведнъж да го придобиеш. Бъди безпощаден, бъди справедлив, бъди изпълнителен, бъди победоносен!“

Беглото споменаване, че корабите били повредени, беше, естествено, невярно, но имаше за цел да повдигне куража на войните на Куо Лан. Деветдесет дни по-късно силите на вдовицата Чин се сблъскаха със силите на Централната империя. Близко хиляда кораба се сражаваха от зори до залез-слънце. Смесен хор от камбани, тъпани, топовни гърмежи, ругатни, гонгове и предсказания съпътстваше сражението. Силите на Империята бяха разбити. Така и не им се удаде случай да проявят нито забраненото милосърдие, нито препоръчаната жестокост. Куо Лан изпълни един ритуал, който нашите победени генерали обикновено предпочитат да избягват: той се самоуби.

ОБЗЕТИТЕ ОТ УЖАС БРЕГОВЕ

Тогавашестстотинте бойни джонки и четирийсетте хиляди пирати — победители на надменната Вдовица — тръгнаха от устието на река Сидзян нагоре срещу течението, като се отдадоха на пожари и сеч, устройваха ужасяващи празненства и оставяха безброй сираци по двата бряга. Цели села бяха изравнени със земята. Само в едно от тях пленниците бяха повече от хиляда. Сто и двайсет жени, потърсили несигурното убежище по близките тръстики и оризища, бяха намерени, защото ги издаде неудържимият плач на едно дете; след това те бяха продадени в Макао. Макари далечни, вестите за злощастните сълзи и убийства стигнаха до ушите на Дзяцин, Сина на Небето. Някои историци уверяват, че това го опечалило по-малко, отколкото разгрома на неговата наказателна експедиция. Така или иначе, той организира втора експедиция, ужасяваща по броя на знамената, моряците,

войниците, оръжията, провизиите, гадателите и астролозите. Този път командването бе възложено на Тин Куей. Това огромно множество от кораби тръгна от делтата на Сидзян на горе и препречи пътя на пиратския флот. Вдовицата се приготви за бой. Тя знаеше, че битката ще бъде тежка, много тежка, почти безнадеждна; след дълги нощи и месеци на грабежи и безделие хората ѝ се бяха отпуснали. А битката все не започваше. Без да бърза, слънцето изгряваше и залязваше над трептящите тръстики. Мъжете и оръжията бяха нащрек. По обед горещината беше непоносима, а следобедната почивка — безкрайна.

ДРАКОНЪТ И ЛИСИЦАТА

Все пак всеки ден привечер от корабите на императорския флот високо се издигаха лениви ята ефирни дракони, които леко кацаха по водата и по вражеските палуби. Това бяха въздушни устройства от хартия и тръстика, които приличаха на комети, а върху сребрилата или пурпурночервената им повърхност бяха изписани винаги едни и същи знаци. Вдовицата наблюдаваше с тревога тези странни метеори и четеше по тях дългия и объркан разказ за един дракон, който винаги закрилял една лисица въпреки нейната вечна неблагоприятност и постоянни престъпления. Луната на небето изтъняваше все повече, а фигурите от хартия и тръстика продължаваха да разказват всяка вечер все същата история, с почти неуловими изменения. Вдовицата страдаше и разсъждаваше. Когато луната закръгли напълно своя диск на небето и в червеникавата вода, историята сякаш се приближи към своя край. Никой не можеше да предрече дали вечно опрощение или безкрайно наказание ще сполети лисицата, но неизбежният край приближаваше. Вдовицата разбра. Хвърли двете си саби във водата, падна на колене в една лодка и заповяда да я отведат до кораба на императорското командване.

Беше привечер, небето беше изпълнено с дракони, този път жълти. Качвайки се на кораба, вдовицата шепнеше една фраза: „Лисицата търси крилото на дракона“.

АПОТЕОЗЪТ

Летописците разказват, че „лисицата“ получила опрощение и посветила дългата си старост на контрабанда на опиум. Тя престанала

да се нарича Вдовицата и приела име, което в превод означава Блясък на Истинското Познание.

„От този ден нататък (пише един историк) корабите отново намериха покой. Четирите морета и безбройните реки отново се превърнаха в надеждни и щастливи пътища.

Земеделците можаха да продадат мечовете си и да си купят волове, за да орат нивите. Те извършваха жертвоприношения, молеха се по планинските върхове, а денем се веселяха, като пееха зад паравани“.

[1] Испанска оперета — бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.